

اطلس

توسعه سفر و گردشگری

نویسنده: مایرا شکلی
مترجم: رامین اسدی، محمود دریایی

تبریز، ۱۳۹۰

سرشناسه: شکلی، مایرا ال. ۱۹۹۹ - م.

Shackley, Myra L.

عنوان و نام پدیدآور: اطلس توسعه سفر و گردشگری / نویسنده مایرا شکلی؛ مترجم رامین اسدی. محمود دریایی.

مشخصات نشر: تبریز: کیتون، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۲۰۵ ص.؛ مصور. جدول.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۴۸۶-۲-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Atlas of travel and tourism development.

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: جهانگردی

موضوع: رشد اقتصادی

شناسه افزوده: اسدی، رامین، ۱۳۵۲ - مترجم

شماره افزوده دریایی: محمود، ۱۳۲۷ - مترجم

رده بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۷۷/۱۵۵G/۱۳۹۰

رده بندی دیویی: ۶۷۹۱/۳۴۸

شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۳۱۵۳۲

اطلس

توسعه سفر و گردشگری

نویسنده: مایرا شکلی / مترجم: رامین اسدی، محمود دریایی

* چاپ اول ۱۳۹۰ * تیراژ ۱۰۰۰ جلد * چاپ: پرنیان * تصویرگری: پردیس * ناشر: کیتون

* ویراستار: افسانه عباسپور، نسرين آقاجانی؛ مصحح: آیدین فرهمند

* طراحی روی جلد و صفحه آرای: ندا علیپور جابری

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۴۸۶-۲-۲

پشتیبانی: مجتمع فنی و آموزشی ایران
(واحد تحقیق و توسعه)

www.irantechcomplex.com

تبریز: خیابان ۲۲ بهمن شرقی، تقاطع قطران،

مجتمع عمران، طبقه اول اداری، واحد ۱۰۷

تلفن: ۳-۴۴۴۲۰۷۱-۴۴۴۲۰۸۰۵ فاکس:

کلیه حقوق این اثر متعلق به مترجمین می باشد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	فصل اول: چشم‌اندازی پیرامون گردشگری
۵۷	فصل دوم: خاورمیانه و آفریقای شمالی، امپراطوری‌های باستان
۹۹	فصل سوم: آفریقا، بردگی و سیاحت‌های اکتشاف و شکار
۱۲۹	فصل چهارم: آسیا، فرهنگ و استعمار
۱۸۹	فصل پنجم: اروپا، تغییرات و تداوم
۲۳۵	فصل ششم: آمریکای شمالی، توسعه و انقلاب
۲۷۹	فصل هفتم: آمریکای جنوبی و جزایر کارائیب، از آزنک تا قاره قطب جنوب
۳۲۹	فصل هشتم: استرالیا و اقیانوسیه، از مناطق خالی از سکنه تا سواحل پرازدحام اقیانوس آرام

مقدمه

همچنان که تصور می‌رود، جغرافیای سفر و گردشگری مبتنی بر مقاصد گردشگری بوده و کتب بسیاری در این زمینه به چاپ رسیده است که دانشجویان و علاقه‌مندان را به بررسی جغرافیای تقاضا^۱ و آشنایی با توسعه مقاصد قادر می‌نماید؛ با این حال به نظر نگارنده، عوامل تاریخی مؤثر بر توسعه مقاصد چندان مورد توجه قرار نگرفته‌اند. به عبارت دیگر جز شماری اندک، کتب چندان در زمینه بررسی تاریخ گردشگری به چاپ نرسیده است. درواقع این موضوع عموماً به بخش مقدمه کتب آموزشی محدود می‌شود؛ حتی در این بخش نیز به تحلیل و تجزیه دوره پس از توسعه جامبوجت‌ها و پکیج‌های تعطیلات در دهه هفتاد قرن بیستم تأکید شده و توسعه سفر و گردشگری در دنیای باستان چندان مورد توجه قرار نگرفته است؛ با این وجود تاریخ اولیه سفر و گردشگری بسیار جالب توجه است؛ برای مثال تا پنجاه سال قبل از میلاد، تمامی عناصر پکیج‌تورهای مدرن در خلیج ناپل موجود بود. قدمت گردشگری به عنوان فعالیت تفریحی به قبل از دوران پیدایش تمدن‌های باستان یونان و رم برمی‌گردد. در هزاره چهارم قبل از میلاد، مصریان در سیاحت‌های دریایی اکتشافی شرکت می‌نمودند. تا زمان سلطنت فرعون قدرتمند مصر چون رامسس دوم (Rameses II)،

۱. بررسی هزینه‌ها، درآمد، عوامل جمعیتی و دیگر عوامل مؤثر بر تقاضای گردشگری از سوی افراد.

اهرام مصر به مدت هزاران سال، جاذبه مهم گردشگری تلقی می‌شد. قدمت نخستین دیوارنوشته مرتبط با گردشگری به پیش از ۱۲۴۴ قبل از میلاد بازمی‌گردد. در اروپا برخی از کتب و دفترچه‌های راهنمای گردشگران که درواقع نسخه‌های باستانی و اولیهٔ میشلین گاید‌های^۱ (Michelin Guide) امروزی بودند، در اختیار توریست‌های رومی قرار می‌گرفت. دوهزار سال قبل نیز کشتی‌های بازرگانی به جابجایی و انتقال مسافران در دریای مدیترانه می‌پرداختند؛ از این رو می‌توان گفت که توریسم مدرن و امروزی از اغلب جهات، روندی مشابه و قرینه در هزاران سال قبل داشته است.

تاریخ و قدمت سفر با قدمت پیدایش بشریت برابر است؛ با این حال می‌توان گفت که عموم تحولات مهم و چشمگیر این عرصه، پس از پیدایش چرخ در سه هزار سال قبل از میلاد صورت گرفت. در آغاز تنها جوامع شرق نزدیک از چرخ و مزایای آن بهره‌مند بودند؛ با این حال زندگی در برخی از جوامع گسترده و پیچیده از جمله اینکا (Inca)، بدون چرخ یا اسب رام شده در جریان بود. همچنان که بسیاری از جوامع امروزی از این امکانات بی‌بهره هستند.

امروزه سفر و جابجایی در بخش‌هایی از آسیا و آفریقا با پای پیاده صورت می‌گیرد؛ سفر در حوزهٔ رود آمازون نیز عموماً از طریق آبی و دریایی انجام می‌شود. ابداعات صورت گرفته در تکنولوژی سفر زمانی مفید و سودمند خواهد بود که شرایط و محیط از بستری مناسب برای کاربرد آنها برخوردار باشد. نخستین سفرهای دریایی، با استفاده از قایق‌های گودی شکل ساده‌ای صورت می‌گرفت که با گذر زمان تکامل یافته و به قایق‌های بزرگ چوبی ساخته شده از ورقه‌های به هم پیوسته مخصوص وایکینگ‌ها و نهایتاً کشتی‌های اقیانوس‌پیمای عظیم کنونی تبدیل شدند. همچون سفرهای زمینی امروزی، سفرهای دریایی نیز عموماً به دوران جنگ، مسائل سیاسی، اقتصاد و سفرهای مذهبی محدود شده و تنها در ایام اخیر جنبهٔ تفریحی یافته است.

در این کتاب، بخش‌ها براساس اختلافات و تقسیمات منطقه‌ای ارائه شده‌اند؛ اگرچه گاهی اوقات به سبب مسائل تاریخی، تقسیمات منطقه‌ای تعیین شده از سوی سازمان جهانی گردشگری نادیده گرفته شده است؛ به‌عنوان مثال از آنجایی که در گذشته، خاورمیانه و شمال آفریقا تحت حاکمیت سیاسی واحد و تحت سلطهٔ شماری از امپراطوران موروثی بودند، مدنظر قرار دادن آنها در یک بخش منطقی‌تر به نظر می‌رسد. اغلب تورهای مدرن قارهٔ قطب جنوب از بنادر واقع در آمریکای جنوبی آغاز می‌شوند؛ بنابراین این دو منطقه نیز

۱. کتب راهنمای گردشگری که سالانه در فرانسه به چاپ می‌رسد و در اختیار دوازده کشور جهان قرار می‌گیرد.

در یک بخش مورد بحث قرار گرفته‌اند. بنابه محدود بودن حجم کتاب، تنها به موضوعات اصلی و مهم پرداخته شده است؛ چرا که در غیر این صورت، حاصل کار یک دایرةالمعارف می‌بود؛ از این رو خوانندگان بایستی این نکته را مدنظر داشته باشند که هر کدام از کشورها با جزئیات مورد بحث قرار نگرفته و یا توضیح مختصری از آنها ارائه شده است.

میزان توضیحاتی که از مناطق گوناگون ارائه شده، برحسب تاریخ و موقعیت مناطق متفاوت است؛ از این رو در این کتاب به تشریح روندهای کلی پرداخته شده و تحلیل جزء به جزء آن ارائه نگشته و در واقع توضیحات ارائه شده سطحی‌تر از آن است که نویسنده به تشریح آن تمایل داشت. بسیاری از مباحث پیچیده نیز ساده‌تر و مختصرتر از آنچه باید ارائه گشته و لازم بوده که بسیاری از مسایل حایز اهمیت خلاصه شوند؛ البته ممکن است این امر مورد موافقت و دلخواه تمامی خوانندگان نباشد. در پایان کتاب نوشته‌ها و منابعی برای بخش‌های لازم ارائه شده است که سبب ارجاع خواننده به آثاری می‌شود که به‌عنوان منبع مورد استفاده قرار گرفته‌اند. البته ممکن است، سهل‌انگاری‌هایی در زمینه عنوان و اسامی افراد و اماکن صورت گرفته باشد.

یکی از موضوعاتی که در این کتاب فرض گرفته شده، توسعه مقاصد گردشگری با تاریخ آنها مرتبط است؛ به‌عنوان مثال در تاریخ پس از استعمار آفریقا، رابطه روشنی میان مختصات گذشته استعماری و توسعه امروزی (و آتی) وجود دارد.

تصور ذهنی گردشگران از مقاصد گوناگون، از راه‌های مختلفی چون رسانه‌های ارتباط جمعی شکل می‌گیرد. برای نمونه، تصویر ذهنی مسافران از نیوزیلند کنونی تا حدودی حاصل مناظر و محیط زیست زیبای آن است که به‌عنوان پشت صحنه بسیاری از فیلم‌های موفق به تصویر کشیده شده‌اند. تا سالهای اخیر، تصویر ذهنی بسیاری از بازدیدکنندگان ایالات متحده آمریکا، عموماً برگرفته از فیلم‌های ساخته شده در هالیوود و نه حاصل مطالعه و بررسی در این زمینه بود.

در این کتاب سعی شده که تا حد امکان موضوعات فوق‌دز چارچوب توسعه تاریخی مقاصد و مناطق مختلف و تاریخ سفر و حمل و نقل مورد بررسی قرار گیرند. این امر گاه مستلزم قضاوت و اظهارنظر در مورد ارزش وقایع و رویدادها بوده و نویسنده پیشاپیش بابت این مسأله پوزش می‌طلبد؛ اما بی‌شک اگر این بررسی مختصر و مفید، سبب نگرش و احساس مثبت خوانندگان بویژه دانشجویان رشته توریسم نسبت به توسعه تاریخی سفر و گردشگری شده و مکمل دیگر آثار به چاپ رسیده باشد، هدف نویسنده تحقق یافته است.